

Maitte Cobos

Germana d'en Francisco

L'arribada d'en Francisco

Quan el meu germà va arribar jo tenia 11 anys; era la més gran de quatre germans: la meva germana Julia en tenia 9, i el meu germà Antonio, 5. El que recordo d'aquell moment és que es va muntar un gran enrenou: la meva mare estava canviada i el meu pare es veia preocupat i sempre pensatiu. El meu pare ens va explicar que el nostre germà Francisco tenia problemes, que era diferent, que era discapacitat psíquic, i que havíem d'ajudar molt la mare perquè estava molt deprimida. Jo no entenia gaire bé el que passava; el que sí que sabia és que estava molt feliç, m'encantava passar hores mirant en Francisco, només volia estar amb ell, el trobava molt especial. Ara, penso que s'hauria de canviar l'expressió «discapacitat psíquic» per la de «persona molt especial».

M'agradava molt ensenyar-li coses, era com un *hobby*; algunes li costava moltíssim d'aprendre-les, especialment les que no l'interessaven, però d'altres (com cançons, balls, noms de pobles, etc.) les aprenia de seguida, és més, demostrava tenir una memòria extraordinària, sobretot de situacions quotidianes, que les explicava amb una exactitud estremidora.

Des del seu naixement l'atenció dels meus pares es va centrar exclusivament envers ell, i jo vaig haver de madurar abans d'hora; ara comprenc que característiques molt marcades de la meva personalitat, com són ser independent, responsable, altruista, autònoma, varen caure amb l'arribada d'en Francisco. Jo l'hi agraeixo molt. Per a mi va ser la millor universitat. Si ara invoqués els meus sentiments i emocions d'aquella època, apareixerien sentiments d'amor i d'alegria, que són els que conformen l'essència del meu germà petit, el que sempre serà petit i per tant innocent.

La maduresa d'en Francisco

Els anys següents varen estar marcats per la preocupació dels meus pares pel futur del meu germà. Què serà d'ell si un dia ells no hi són? Qui el cuidarà? La manca de residències agreuja encara

més el problema. Jo portava la meua vida, però sempre molt unida a ell; d'entre tots els germans, ell i jo sempre hem estat els més units. Ell va anar a l'escola especial a Girona i després a un centre ocupacional. Mentre es feia gran vaig notar que les seves inquietuds més personals i bàsiques no estaven satisfetes, per la manca d'espais apropiats per a ell, i que a més no hi havia ni una mínima perspectiva que es creessin algun dia, ja que vaig veure el poc interès per part de les administracions en aquest tema.

Així doncs, quan arribava una festa, l'única alternativa d'en Francisco era que jo l'anés a buscar i el portés a algun lloc, o bé quedar-se tot el dia amb la meua mare. El mateix passava quan ple-gava del centre, a les tres de la tarda, amb moltes hores del dia per davant i poques possibilitats de créixer com a persona, de fer el que li agrada, de tenir possibilitats de demostrar tot el que pot aportar, que és molt, a aquesta societat, tan mancada d'una saviesa primitiva i bàsica, que t'explica on són les veritables coses importants fora de lluites sense importància, i de paraules sense cap contingut.

«Mamá, ¿qué hago ahora?». Aquesta era la frase que es repetia més sovint a casa meua. Aquest cúmul de situacions em van portar a una reflexió molt profunda i al posterior compromís de crear un moviment innovador amb una filosofia al darrere que digués: «Les persones discapacitades psíquiques són molt més que aquests termes i tenen el dret, com tothom, a tenir la possibilitat de ser feliços», i difícilment es pot ser feliç sense l'oportunitat de fer el que t'agrada veritablement, de créixer com a persona, i desenvolupar la teua saviesa interna. Només es pot aconseguir amb llibertat.

L'Associació El Trampolí

Ara fa quatre anys, el febrer de l'any 2000, em vaig proposar crear un espai on un cop a la setmana es poguessin reunir les persones discapacitades psíquiques adultes de la Bisbal i voltants, perquè poguessin fer-hi les coses que els agrada, i tenir un punt de reunió fora de l'ambient disciplinari d'un centre especial de treball. El meu germà tenia 31 anys. Recordo que va venir amb quatre amics i

PÈRE DURAN

companys de feina, amb una il·lusió tan gran que vaig sentir com el meu compromís es feia més fort; aquell dia vaig decidir que no pararia fins a consolidar el meu projecte. Ens reuníem cada dimarts a la tarda, i fèiem activitats de pintura, manualitats i escriptura.

Tots esperaven aquell dia setmanal, arribaven fins i tot constipats i malalts, no volien faltar a la cita, que per a ells era un exercici de normalització i de llibertat. El nombre va anar augmentant, fins i tot va venir la televisió a fer un reportatge. Llavors vaig provar de fer un gag musical amb ells per trencar l'estereotip de «col·lectiu de disminuïts = manualitats» i donar una imatge d'alegria; vàrem fer La Peña Bluesband. Va ser en aquell moment que vaig decidir iniciar amb ells un grup de teatre, en veure les grans capacitats que tenien per a la interpretació i que ens ho vàrem passar tan bé.

Així va néixer l'Associació Grup de Teatre El Trampolí.

Grup de Teatre El Trampolí

La primera obra que vam fer la vam estrenar durant la festa major de la Bisbal, l'agost de 2000, i es deia *Posada en escena*. Era un

conjunt de gags d'humor. El teatre es va emplenar de públic. La gent deia que mai s'hauria pensat que aquests nois poguessin arribar a fer això i que havien rigut tant que volien tornar a veure'ns. Des d'aquell dia no hem parat. Hem estrenat fins al moment 15 obres i els teatres sempre són plens.

El Trampolí el coneix molta gent, i actualment són vint actors de diverses localitats: la Bisbal, Verges, Vulpellac, Palafrugell, Palamós, Figueres i Sant Feliu. Ens reunim amb molta disciplina cada dissabte, per assajar durant tot l'any al nostre centre de la Bisbal. Aquest any, tenim en cartellera l'obra *Dale Dalí*, que es farà el 9 de maig a Pals.

Vàrem començar amb gags curts i *playbacks*. Ara ja els nois i noies són capaços de memoritzar diàlegs, trama, seguiment de l'obra, etc. Ha estat un desenvolupament personal de cadascun d'ells impressionant. Ara tenen l'agenda plena, viatgen, tenen reconeixement personal amb els aplaudiments, són famosos, cuiden la seva imatge, i estan oberts al món i a ells mateixos; i és que, com el seu nom indica, El Trampolí té i ha de tenir resultats normalitzadors en totes les àrees de la seva vida, i és per això que fa dos anys vàrem crear el Centre de Creativitat, on es donen classes gra-

tuïtes cada tarda de ioga, cuina, manualitats, llenguatge de signes, escriptura i, evidentment, de teatre.

De dilluns a dissabte, durant tot l'any, quan pleguen del centre de treball, vénen directes cap al centre, molt contents, perquè es reuneixen amb els seus amics i fan el que els agrada.

Totes les activitats són gratuïtes, no vull que cap noi o noia discapacitat psíquic es quedi fora per qüestió de diners. Naturalment, i com és obvi, aquesta situació ens porta a lluitar molt més amb les administracions, però mantenim la seguretat que ningú en queda exclòs.

A més, el projecte inclou que un membre de l'equip de voluntaris es traslladi a les poblacions on hi ha demanda i dificultat per arribar a la nostra seu de la Bisbal. Així doncs, a més de les trobades diàries a la Bisbal anem a:

- Palamós: Centre Cívic, tots els dimecres; 9 usuaris
- Sant Feliu de Guíxols: Centre Cívic Vilartagues, cada dijous; 18 usuaris
- Palafrugell: Can Genís, els dilluns, dimecres i divendres; 12 usuaris
- Calonge: pis de l'Ajuntament, cada 15 dies; 4 usuaris
- La Bisbal: la nostra seu, de dilluns a dissabte; 20 usuaris

La Disco-Tramp

Quan en Francisco tenia 5 anys va començar a ballar; cada vegada que escoltava qualsevol tipus de música, començava a moure el cos. Demanava que el pugéssim a sobre la taula, ell ballava i des-

prés l'aplaudíem. Aquest gust pel ball ha continuat. Ha fet un curs de sevillanes, i ara es posa música i balla ell sol a casa.

Fa uns mesos, en Fernando, un voluntari de l'associació, va suggerir que seria molt bo que existís una discoteca especial, ja que, com en Francisco, tots els seus companys comparteixen la mateixa afició pel ball. Quan vaig sentir la proposta em vaig adonar que en Fernando acabava de fer diana. Li vaig dir que ho fariem, que buscaríem els aparells necessaris, i l'endemà en Fernando ja li havia posat el nom: la Disco-Tramp.

Fa quatre mesos la vàrem inaugurar. L'obrim cada primer diumenge de mes, i un autocar recull els nois i noies del Baix Empordà. L'horari és de 5 a 9. Amb el preu simbòlic de l'entrada es paga l'autocar i part de les despeses.

Aquí tenen l'oportunitat de trobar-se tots els usuaris de l'associació, ja que d'una altra manera és impossible; es troben els nois i noies de Palamós, Sant Feliu, Palafrugell, Verges, Vulpellac, Calonge, Platja d'Aro, etc. S'ho passen d'allò més bé, perquè la música i la marxa no paren ni un moment. Tots vénen amb la seva millor roba, abans de venir han anat a la perruqueria i, és clar, alguns vénen de la mà de la seva parella. Dubto que hi hagi una discoteca on es respiri més alegria que a la Disco-Tramp.

Intentem cobrir un espai buit: l'espai del reconeixement i de la felicitat, un dret de tothom. I espero que d'aquí a pocs anys, el fet que les persones discapacitades psíquiques gaudeixin d'oportunitats en totes les àrees de la vida sigui d'allò més normal.

Maite Cobos

Isabel Solé

Treballadora de la Cooperativa

VA NÉIXER A OLOT EL 1968.

Treballa al viver del CET de La Fageda, SCCL.

On vius, Isabel? Visc amb els meus pares, en una casa de pagès a prop de les Preses.

Tens més germans? Sóc filla única. Vivim tots tres sols.

Quan vas començar a estudiar?

De ben petita vaig anar a estudiar a l'escola de les Preses. Vaig acabar l'EGB a l'escola Vermtallat. No he anat més enllà en els estudis, però.

I què vas fer aleshores?

Com que vaig repetir algun curs, gairebé em vaig posar a treballar en sortir de l'escola. Vaig començar en un hostel del poble. Hi feia feines de la casa. Al cap d'un o dos anys vaig anar a treballar a la fàbrica de cartró on el meu pare era empleat. Tampoc no hi vaig durar gaire. Els amos em deien que no rendia prou i s'acabava el contracte. Recordo que també vaig treballar en un bar del barri de Pequín a Olot, en un restaurant que és a prop de Sant Privat d'en Bas. Durant anys també vaig estar fent feines a cases del poble.

